

<https://doi.org/10.26565/2786-5312-2025-102-07>
УДК: 811.161.2

Н. В. Григорян

кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов, Міжнародний гуманітарний університет; e-mail: kanadezhda1@gmail.com;
ORCID: 0000-0002-5566-407X; GOOGLE SCHOLAR: https://scholar.google.com/citations?hl=en&user=26o-YiAAAAAJ&authuser=1&scilu=&scisig=ACUpqDcAAAAAaLINON3Ske8WHO_h_SWr7Zc6n0UU&gmla=AH8HC4zsybc81wY0qVSmW5f-VUL_yHIZ2ob98QliY4rFkoG1si698VmRO5QyjrZPFFx1l-RYkvm_dqpyD2SseUD4BjerfiXAbvkRfrgWpDh&sciuid=1399435999084131736

Л. В. Першина

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов, Міжнародний гуманітарний університет; e-mail: l.pershyna@gmail.com;
ORCID: 0000-0003-1171-8061; GOOGLE SCHOLAR: https://scholar.google.com/citations?view_op=list_works&hl=uk&user=5DVPH18AAAAJ; RESEARCH GATE: <https://www.researchgate.net/profile/Luibov-Pershyna>

СТРАТЕГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ РЕАЛІЙ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ

Стаття присвячена дослідженню проблеми перекладу суспільно-політичних реалій з англійської мови українською у сучасному публіцистичному медіадискурсі. З'ясовано, що такі одиниці виступають носіями культурно-специфічної інформації, відображають національну ідентичність, соціально-політичну структуру та історичний досвід певного суспільства. Переклад реалій передбачає врахування як семантичної точності, так і культурної релевантності та прагматичної адекватності, що вимагає від перекладача інтеграції мовної й культурної компетентності. У статті систематизовано основні перекладацькі трансформації суспільно-політичних реалій: транскрипцію, калькування, описовий переклад, лексичну заміну та переклад з адаптацією. Визначено їх функціональне призначення у відтворенні культурно маркованих одиниць та показано, що вибір трансформації зумовлюється не лише структурними особливостями терміна, а й контекстом його вживання, прагматичною спрямованістю та рівнем культурної маркованості. Обґрунтовано, що переклад суспільно-політичних реалій найчастіше реалізується через комбінований підхід, коли поєднання різних трансформацій дозволяє досягти балансу між точністю, зрозумілістю й комунікативною ефективністю. Результати аналізу свідчать, що ефективність перекладу суспільно-політичних реалій визначається здатністю зберегти семантичний зміст і прагматичний потенціал оригіналу при одночасному забезпеченні доступності для цільової аудиторії. Такий підхід сприяє не лише оптимізації міжмовної комунікації, але й адекватному відтворенню політичних та соціальних явищ у перекладному медіапросторі. У статті підкреслено важливість системного підходу до аналізу перекладацьких трансформацій, що дозволяє виявити закономірності та сформулювати практичні рекомендації для підготовки фахівців у сфері перекладу. Окрему увагу приділено методиці викладання перекладу суспільно-політичних реалій у закладах вищої освіти, адже засвоєння відповідних трансформацій є ключовою умовою формування професійної компетентності майбутніх перекладачів.

Ключові слова: культурна адаптація, методика викладання, переклад, перекладацька трансформація, прагматична адекватність, публіцистичний дискурс, суспільно-політична реалія.

Як цитувати: Григорян, Н., Першина, Л. (2025). Стратегії та перекладацькі трансформації суспільно-політичних реалій з англійської мови українською. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*, (102), 59-65.

<https://doi.org/10.26565/2786-5312-2025-102-07>

In cites: Grygoryan, N., Pershyna, L. (2025). Strategies and translation transformations of socio-political realia from English into Ukrainian. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series: Foreign Philology. Methods of Foreign Language Teaching*, (102), 59-65.

<https://doi.org/10.26565/2786-5312-2025-102-07> (in Ukrainian)

1. ВСТУП

У сучасному глобалізованому світі суспільно-політичні реалії є важливим компонентом публіцистичних, інформаційних та аналітичних текстів. Вони позначають поняття, явища та інститути, притаманні конкретній країні чи культурі, і часто не мають прямого відповідника в іншій мові. Передача таких одиниць у перекладі з англійської на українську потребує не лише мовної, а й культурної компетентності перекладача, оскільки неправильний вибір трансформації може призвести до зміни смислу, втрати конотацій або викривлення прагматичного ефекту. У цьому контексті особливого значення набуває методика викладання перекладу суспільно-політичних реалій у закладах вищої освіти, адже формування здатності майбутніх фахівців адекватно відтворювати культурно марковані одиниці є необхідною умовою професійної підготовки перекладача. Суспільно-політичні реалії відображають специфіку державного устрою, політичних процесів, органів влади, партійної системи та культурно-історичного контексту англomовних країн. У публіцистичних текстах вони виконують не лише номінативну, а й експресивну функцію, формуючи позицію автора та впливаючи на сприйняття інформації читачем. Саме тому їх переклад вимагає застосування відповідних трансформацій — від транскрипції та калькування до описового перекладу та культурної адаптації.

У науковій літературі питання перекладу суспільно-політичних реалій розглядається в контексті типологізації культурно специфічних одиниць та аналізу трансформацій їх відтворення в іншомовному тексті. Було проведено систематизацію класифікацій реалій, включно з природними, історичними та соціально-політичними (П. Ньюмар, І. Флорін), а також визначено основні прийоми їх передачі: пряме перенесення, калькування, описовий переклад, функціональні аналоги, адаптація та комбіновані трансформації (П. Ньюмарк, Ф. Айксела, Недельгаард-Ларсен). У вітчизняній перекладознавчій традиції досліджено проблеми відтворення соціально-політичних реалій у публіцистичних та медіатекстах, включаючи передачу назв інституцій, посад, політичних процесів і культурно маркованих понять (Р. Зорівчак, І. Корунець, Л. Коломієць). Здійснено аналіз типових труднощів перекладу, серед яких втрата прагматичного потенціалу, невідповідність понять і складність передачі міжмовних конотацій (О. Ребрій, Н. Демченко).

Попри значну кількість досліджень, які присвячені проблемам перекладу суспільно-політичних реалій, науковий інтерес переважно зосереджувався або на теоретичній типологізації реалій, або на фрагментарному аналізі трансформацій їх перекладу. Наявні праці здебільшого обмежуються цими аспектами, тоді як систематизація перекладацьких трансформацій та комплексне вивчення сучасних

англomовних медіатекстів залишаються недостатньо розробленими. Це визначає як наукову, так і практичну актуальність статті, зокрема у сфері вдосконалення методики викладання перекладу суспільно-політичних реалій у закладах вищої освіти.

2. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Метою дослідження є теоретичне осмислення та емпіричний аналіз трансформацій перекладу суспільно-політичних реалій з англійської мови українською у сучасних публіцистичних медіатекстах. Для досягнення поставленої мети передбачено вирішення таких завдань: здійснити класифікацію суспільно-політичних реалій; проаналізувати трансформації та прийоми їх перекладу в українській практиці; провести порівняльний аналіз англomовних і українських медіатекстів; виявити проблемні аспекти перекладу й окреслити оптимальні шляхи їх подолання, а також визначити потенціал використання результатів дослідження у методиці викладання перекладу.

Об'єктом дослідження виступають суспільно-політичні реалії англomовних публіцистичних матеріалів сучасних онлайн-видань, а предметом — перекладацькі трансформації реалій при їх відтворенні українською мовою.

Методологічною основою дослідження є концепції перекладу культурно специфічних одиниць, типології реалій, а також сучасні підходи до аналізу публіцистичних медіатекстів. Теоретичною базою також виступають праці з лінгвокультурології та перекладознавства, що висвітлюють проблеми передачі соціально-політичних понять у міжмовному контексті.

Для досягнення мети роботи застосовано комплекс методів: теоретичний аналіз наукових джерел та класифікацій реалій; порівняльно-типологічний метод для зіставлення англomовних і українських текстів; корпусний аналіз прикладів із сучасних англomовних медіа (The Guardian, BBC, The New York Times) та їх українських перекладів (BBC News Україна, Радіо Свобода); метод систематизації для класифікації прийомів перекладу та виділення типових трансформацій; метод прикладного аналізу для виявлення проблем перекладу та формулювання рекомендацій для практики.

Матеріалом дослідження слугує корпус із 200 прикладів суспільно-політичних реалій, відібраних із сучасних англomовних медіатекстів провідних онлайн-видань The Guardian, BBC, The New York Times, Politico та їх українських перекладів у медіаресурсах BBC News Україна, Радіо Свобода, Європейська правда. Хронологічні рамки вибірки охоплюють 2020–2025 рр., що дозволяє простежити актуальні тенденції перекладу реалій у сучасному політичному та соціальному контексті. До корпусу увійшли тексти таких жанрів, як: аналітичні стат-

ті (40%), новинні повідомлення (35%), репортажі та інтерв'ю (25%). При відборі прикладів ураховувалися такі критерії: наявність суспільно-політичних реалій (назви інституцій, політичних процесів, посад, специфічних понять та ініціатив); наявність перекладеної версії тексту українською мовою; репрезентативність і частотність використання реалії в сучасному медіадискурсі.

У лінгвоперекладацьких дослідженнях термін реалії застосовується для позначення лексичних одиниць, що позначають предмети, явища або поняття, властиві певній національній культурі й відсутні у культурі іншої мови, «лексичне значення яких вміщає (в плані бінарного зіставлення) традиційно закріплений за ними комплекс етнокультурної інформації, чужої для об'єктивної дійсності мови-сприймача» [2, с. 58].

Суспільно-політичні реалії, як окремий підвид цього явища, репрезентують елементи політичної, правової та соціальної систем, які мають виразне національно-культурне маркування та відображають специфіку політичного життя певної держави чи регіону. «Вони виокремлені за предметною ознакою (до уваги береться сфера функціонування реалій), яка і є критерієм виокремлення з-поміж інших їх різновидів» [4, с. 119].

У межах лінгвокультурологічного підходу суспільно-політичні реалії розглядаються як важливі маркери національної ідентичності та носії концептуально значущої інформації. Вони виконують не лише номінативну, а й прагматичну та емоційно-оцінну функції, відтворюючи ціннісні орієнтири певного суспільства. Суспільно-політичні реалії становлять особливу складність для перекладу, оскільки вони відображають специфічну для вихідної культури соціально-політичну реальність, яка не має прямих відповідників у мові перекладу; часто поєднують у собі інформацію про історичний контекст, політичну ідеологію та культурні асоціації; можуть мати емоційне або оцінне забарвлення, яке важливо зберегти у цільовому тексті; нерідко є маркерами актуальних політичних подій, що створює необхідність у своєчасній та коректній передачі їх змісту.

Для забезпечення семантичної точності, прагматичної адекватності та культурної прийнятності перекладу суспільно-політичних реалій було визначено п'ять основних перекладацьких трансформацій: лексична заміна, описовий переклад, переклад з адаптацією, калькування та транскрипція. Кількісний аналіз корпусу з 200 прикладів засвідчив таке співвідношення їх використання: лексична заміна – 28%, описовий переклад – 24%, переклад з адаптацією – 22%, калькування – 16%, транскрипція – 10%:

- лексична заміна (функціональний аналог) (28%), функція якої полягає у заміні реалії іншомовного тексту на лексичну одиницю мови перекладу,

яка виконує аналогічну комунікативну та культурну функцію в цільовій культурі. Вона сприяє збереженню прагматичної релевантності повідомлення та адаптації тексту до культурних очікувань реципієнта, уникаючи при цьому втрати змісту, наприклад:

(1) «The bill was introduced in **Congress** last week» [14]. – Законопроект було внесено до **Конгресу США** минулого тижня. – У прикладі (1) використано лексичну заміну – «Конгрес США» – для передачі політико-інституційного контексту в українській мові, зберігаючи функцію органу влади.

(2) «The **Supreme Court** has ruled in favor of the new healthcare policy» [10]. – «**Верховний суд США**» ухвалив рішення на користь нової політики охорони здоров'я. – У прикладі (2) застосовано **лексичну заміну** терміна *Supreme Court* на «Верховний суд США». Така трансформація є необхідною через відсутність прямого еквівалента в українській політичній системі, що дозволяє зберегти точність та зрозумілість повідомлення для української цільової аудиторії. Лексична заміна сприяє адекватному відображенню змісту оригіналу, забезпечуючи при цьому його сприйняття в контексті української політичної реальності.

- описовий переклад (24%) виконує пояснювальну функцію, забезпечуючи семантичне розкриття реалії через вербальну інтерпретацію її значення, функцій або контексту. Такий підхід доцільний у випадках, коли буквальний переклад або транскрипція не забезпечують адекватної прагматичної інтерпретації, особливо для аудиторії, яка не знайома з культурно-політичним середовищем джерельної мови, наприклад:

(3) «Statements came from **The White House** this morning about the new policy direction» [9]. – Цього ранку надійшли офіційні заяви від **офіційної резиденції президента США** щодо нової політичної стратегії. – У прикладі (3) застосовано описовий переклад для чіткої локалізації терміна, оскільки прямий переклад «Білий дім» може бути невідомим або неінтуїтивним для частини української аудиторії. Саме його використання забезпечує чіткість і пояснювальність із збереженням функції суспільно-політичної реалії.

(4) «**The Pentagon** has announced a new defense strategy focusing on homeland security and deterrence against China» [8]. – **Міністерство оборони США** оголосило про розробку нової стратегії національної оборони, яка зосереджена на захисті території країни та стримуванні Китаю. – У цьому випадку застосовано **описовий переклад**, де термін *Pentagon* замінено на розгорнуту фразу «Міністерство оборони США». Така трансформація є необхідною через відсутність прямого еквівалента в українській мові, що дозволяє зберегти точність та зрозумілість повідомлення для цільової аудиторії, відображаючи зміст оригіналу.

• переклад з адаптацією (22%) – перекладацька трансформація, при якій культурно-специфічний або інституційно-зумовлений елемент оригіналу замінюється на відповідний елемент цільової культури, що забезпечує адекватне сприйняття тексту цільовою аудиторією. Відмінною рисою адаптації є прагнення до функціональної еквівалентності, тобто збереження соціально-політичного значення та комунікативної мети оригіналу при врахуванні культурно-мовного контексту перекладу, наприклад:

(5) «The **House of Commons** voted on the new environmental policy» [12]. – **Парламент Великої Британії** ухвалив нову екологічну політику – У цьому випадку застосовано адаптацію, де термін *House of Commons* замінено на «Парламент Великої Британії». Це зумовлено тим, що в українському контексті «Парламент Великої Британії» є усталеним виразом, що охоплює як Палату громад, так і Палату лордів. Така заміна робить текст більш зрозумілим для українського читача, зберігаючи при цьому точність і адекватність передачі змісту оригіналу.

(6) «The **White House** issued a statement on the new policy» [13]. – **Адміністрація президента США** оприлюднила заяву щодо нової політики. – У прикладі (6) застосовано адаптацію, де термін *White House* замінено на «Адміністрація президента США». Це зумовлено тим, що в українському контексті «Адміністрація президента» є усталеним виразом, що охоплює офіційну діяльність президента, включаючи публічні заяви та політичні ініціативи.

• калькування (16%) – перекладацька трансформація, функцією якої є структурна й семантична імітація вихідної одиниці шляхом прямого перекладу її компонентів. Це дозволяє зберегти образно-поняттєву структуру та внутрішню мотивацію реалії, водночас інтегруючи її в систему української мови, та сприяючи термінологічній уніфікації, наприклад:

(7) «The economic consequences of **Brexit** continue to play out across multiple sectors» [15]. – Економічні наслідки **Брекзиту** продовжують позначатися на різних секторах. – У прикладі (7) використано калькування шляхом перенесення компонентів (*British + exit*); така стратегія забезпечує високу розпізнаваність і стабільність терміна в українському політичному дискурсі.

(8) «The **Green New Deal** aims to address climate change and economic inequality simultaneously» [7]. – **Зелена нова угода** спрямована на одночасне вирішення проблем зміни клімату та економічної нерівності. – У цьому випадку застосовано калькування терміна *Green New Deal*, що є політичною ініціативою, спрямованою на боротьбу зі зміною клімату та економічною нерівністю. Калькування дозволяє зберегти політичну специфіку та концептуальну цілісність оригіналу, водночас адаптуючи термін до українського мовного та політичного контексту.

Така трансформація сприяє збереженню змістовної точності та культурної релевантності повідомлення для цільової аудиторії.

• транскрипція (10%), функція якої полягає у збереженні фонетичної та, частково, графічної форми іншомовної реалії, що забезпечує її автентичність та впізнаваність у тексті перекладу. Така трансформація сприяє збереженню культурної та інституційної специфіки без внесення семантичних змін, наприклад:

(9) «The Senate's use of **filibuster** has long been criticized as a tool for obstruction» [11]. – Сенатську практику так званого **філібастера** давно критикують як інструмент блокування. – У прикладі (9) стратегію транскрипції було застосовано для збереження автентичного звучання політично специфічного терміна «*filibuster*». Цей підхід дозволяє читачеві ідентифікувати поняття як компонент американської політичної системи, зберігаючи його змістову наповненість та інституційну значущість. Уціліла форма терміна сприяє читабельності й перцепції як політично маркованого елементу, що водночас є новим для цільової культури.

(10) «Political operatives have intensified efforts to **gerrymander** district lines ahead of the 2026 midterm elections» [6]. – Політичні оператори активізували зусилля з **джеримандерингу** меж виборчих округів перед проміжними виборами 2026 року. – У прикладі (10) використано транскрипцію – передано фонетичну форму терміна *gerrymander* як *джеримандеринг*. Така трансформація зберігає звучання, що є культурно специфічним і політично навантаженим. Водночас термін ідентифікується як маркер практики маніпуляції виборчими округами та зберігається його концептуальна точність і політична конотація для читача, незалежно від наявності прямого українського еквіваленту.

Аналіз перекладацьких трансформацій суспільно-політичних реалій (транскрипція, калькування, описовий переклад, лексична заміна та переклад з адаптацією) свідчить про системність і функціональну диференціацію трансформацій при перекладі. Кожна з них виконує конкретну лінгвістичну та комунікативну функцію: транскрипція забезпечує збереження звучання та інституційної автентичності термінів, відтворюючи специфіку оригінальної політичної реалії; калькування дозволяє відтворювати структурні та семантичні особливості оригінального терміна, підтримуючи прозорість міжмовного відповідника; описовий переклад сприяє поясненню культурно-специфічних понять, зберігаючи їх смислову насиченість для цільової аудиторії; лексична заміна забезпечує адекватність та функціональну релевантність термінів у цільовій мові, уникаючи неприродності буквального перекладу; адаптація спрямована на культурну та комунікативну релевантність, замінюючи термін на більш зрозумілий для цільової аудиторії, при цьому

зберігаючи ключове соціально-політичне значення. Застосування цих трансформацій демонструє переважання комбінованого підходу, коли перекладачі поєднують різні види залежно від культурної та комунікативної складності реалій.

3. ВИСНОВКИ

Підсумовуючи зазначене вище, можемо констатувати, що переклад суспільно-політичних реалій з англійської мови українською є складним лінгвокультурним процесом, який вимагає врахування специфіки політичних та соціальних інституцій, культурно зумовлених конотацій і функцій медіадискурсу. Виявлено п'ять основних перекладацьких трансформацій: транскрипція, калькування, описовий переклад, лексична заміна та переклад з адаптацією, кожна з яких забезпечує різні аспекти передачі змісту суспільно-політичних реалій – точність, зрозумілість та культурну релевантність. Результати статистичного аналізу свідчать про переважання комбінованого підходу, за якого перекладачі інтегрують різні види трансформацій залежно від культурної специфіки та комунікативної складності окремих реалій.

Лінгвістичний аналіз показує, що ефективний переклад суспільно-політичних реалій реалізується через баланс між семантичною точністю, прагматичною зрозумілістю та культурною релевантністю, що забезпечує адекватну передачу політичного і соціального змісту оригінального тексту. Системний підхід до перекладу суспільно-політич-

них реалій є важливим для теорії та практики перекладу, оскільки сприяє оптимізації трансформацій, культурно адекватному відтворенню політичних і соціальних явищ та підвищенню ефективності міжмовної комунікації.

Отримані результати мають практичне значення не лише для перекладацької діяльності, а й для методики викладання перекладу. Вони можуть бути використані під час розроблення навчальних курсів і тренінгів із практики перекладу публіцистичних текстів, формування навичок вибору перекладацьких трансформацій залежно від типу реалій та контексту, а також під час створення навчальних кейсів, спрямованих на розвиток культурної та прагматичної компетентності студентів. Такий підхід сприяє формуванню професійної перекладацької компетентності майбутніх фахівців і підвищенню якості підготовки перекладачів у закладах вищої освіти.

У перспективах дослідження – комплексний аналіз перекладу суспільно-політичних реалій у різних типах текстів та дискурсних контекстах із урахуванням жанрових і стилістичних особливостей, а також впливу культурного та політичного чинників на вибір перекладацьких трансформацій. Розроблення корпусів перекладних реалій і порівняльний аналіз стратегій сприятимуть об'єктивнішій оцінці ефективності перекладу та створенню методичних рекомендацій для забезпечення адекватності й зрозумілості міжмовної та міжкультурної комунікації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Демченко, Н. О. (2018). Особливості передачі реалій при перекладі на українську мову оповідання Артура Конан Дойла «Scandal in Bohemia». *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка: Філологічні науки*, 7(321), с. 102–111.
2. Зорівчак, Р. П. (1989). *Реалія і переклад (на матеріалі англomовних перекладів української прози)*. Львів: Вид-во при ЛДУ. 216 с.
3. Лебедь, Ю. О. (2018). *Мовні реалії та способи їх перекладу. Актуальні проблеми сучасного перекладознавства: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Черкаси, 30 травня 2018 року). Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. Черкаси, С. 67–72.
4. Разумна, К. А. (2017). Відтворення суспільно-політичних реалій української сучасності в британському публіцистичному дискурсі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*, 26(2), с. 119–121.
5. Ребрій, О. В. (2012). *Сучасні концепції творчості у перекладі*. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна. 376 с.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

6. *America's gerrymandering problem*. URL: https://time.com/7309565/americas-gerrymandering-problem-fix/?utm_source (дата звернення 14.08.2025)
7. *Explaining the Green New Deal and Other Bold Proposals*. URL: https://twogreenleaves.org/policy-and-advocacy/green-new-deal-explained/#google_vignette (дата звернення 25.07.2025)
8. *Statement on the Development of the 2025 National Defense Strategy*. URL: <https://www.war.gov/News/Releases/Release/article/4172735/statement-on-the-development-of-the-2025-national-defense-strategy> (дата звернення 02.02.2025)
9. *Statements and Releases Archives*. URL: <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases> (дата звернення 15.08.2025)
10. *Supreme Court decisions recap*. URL: <https://eu.usatoday.com/story/news/politics/2025/06/27/supreme-court-decisions-live-updates/84383394007/> (дата звернення 27.06.2025)

11. *The case against the filibuster*. URL: <https://www.brennancenter.org/our-work/research-reports/case-against-filibuster> (дата звернення 30.10.2020)

12. *The Climate and Nature Bill 2024-25*. URL: <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-10176/> (дата звернення 07.02.2025)

13. *The White House is starting a new media policy that restricts wire services' access to the president*. URL: <https://www.ctvnews.ca/world/article/the-white-house-is-starting-a-new-media-policy-that-restricts-wire-services-access-to-the-president/> (дата звернення 16.04.2025)

14. *US Congress Recently Introduced Bills*. URL: <https://www.ctvnews.ca/world/article/the-white-house-is-starting-a-new-media-policy-that-restricts-wire-services-access-to-the-president/> (дата звернення 12.08.2025)

15. *What impact has Brexit had on the UK economy*. URL: <https://www.bbc.com/news/business-64450882> (дата звернення 30.02.2023)

Стаття надійшла до редакції 23.09.2025

Стаття рекомендована до друку 10.11.2025

Опубліковано 30.12.2025

Nadiia Grygoryan – candidate of philological sciences, associate professor at the department of romano-germanic languages and methods of teaching foreign languages International humanitarian university; e-mail: kanadezhda1@gmail.com; ORCID: 0000-0002-5566-407X; GOOGLE SCHOLAR: https://scholar.google.com/citations?hl=en&user=26o-YiAAAAAJ&authuser=1&sciu=&scisig=ACUpqDcAAAAAaLiN0N3Ske8WH0h_SWr7Zc6n0UU&gmla=AH8HC4zsybc81wY0qVSmW5f-VU1_yHIZ2ob98QIi-y4rFkoG1si698VmR05QyjrZPFEx1l-RYkvm_dqpyD2SseUD4BjerfiXAbvkRfrgWpDh&sciund=1399435999084131736

Liubov Pershyna – candidate of pedagogical sciences, associate professor at the department of romano-germanic languages and methods of teaching foreign languages International humanitarian university; e-mail: l.pershyna@gmail.com; ORCID: 0000-0003-1171-8061; GOOGLE SCHOLAR: https://scholar.google.com/citations?view_op=list_works&hl=uk&user=5DVP18AAAAJ; RESEARCH GATE: <https://www.researchgate.net/profile/Liubov-Pershyna>

STRATEGIES AND TRANSLATION TRANSFORMATIONS OF SOCIO-POLITICAL REALIA FROM ENGLISH INTO UKRAINIAN

The article examines the issue of translating socio-political realia from English into Ukrainian within the framework of contemporary journalistic media discourse. Such units are identified as carriers of culture-specific information that reflect national identity, the socio-political structure, and the historical experience of a given society. They perform not only nominative but also expressive, pragmatic, and evaluative functions, which significantly complicates their reproduction in another linguistic environment. The translation of realia requires consideration of both semantic accuracy and cultural relevance, as well as pragmatic adequacy, which presupposes the integration of linguistic and cultural competence on the part of the translator. The article systematizes the main translation transformations of socio-political realia, including transcription, calquing, descriptive translation, lexical substitution, and adaptation. Their functional purpose in rendering culturally marked units is clarified, and it is demonstrated that the choice of a strategy is determined not only by the structural features of a given term but also by its contextual use, pragmatic orientation, and level of cultural markedness. It is argued that the translation of socio-political realia is most often implemented through a combined approach, where the integration of several transformations makes it possible to achieve a balance between accuracy, clarity, and communicative efficiency. The findings demonstrate that the effectiveness of translating socio-political realia depends on the ability to preserve both the semantic content and the pragmatic potential of the original text while ensuring accessibility for the target audience. This approach contributes not only to the optimization of cross-cultural communication but also to the adequate reproduction of political and social phenomena in the translated media space. The article emphasizes the importance of a systematic approach to analyzing translation transformations, which makes it possible to reveal regularities in transformations and to formulate practical recommendations for the training of professionals in the field of translation. Special attention is paid to the methodology of teaching the translation of socio-political realia in higher education, since mastering the relevant transformations is a key factor in developing the professional competence of future translators.

Key words: *cultural adaptation, journalistic discourse, pragmatic adequacy, socio-political realia, teaching methodology, translation, translation transformation.*

REFERENCES

1. Demchenko, N. O. (2018). *Osoblyvosti peredachi realii pry perekladi na ukrainsku movu opovidannia Artura Konan Doila «Scandal in Bohemia»*. [Features of the transfer of realities when translating Arthur Conan Doyle's account "Scandal in Bohemia" into Ukrainian language.]. *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka: Filolohichna nauka*, 7(321), p. 102–111. (in Ukrainian)
2. Zorivchak, R. P. (1989). *Realii i pereklad (na materialy anhlomovnykh perekladiv ukrainskoi prozy)*. [Realias and translation (based on materials from English translations of Ukrainian prose)]. Lviv: Vyd-vo pry LDU. 216 p. (in Ukrainian)

3. Lebed, Yu. O. (2018). *Movni realii ta sposoby yikh perekladu. Aktualni problemy suchasnoho perekladoznavstva: zbirnyk materialiv Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii. [Language realias and ways of translating them. Current problems of current translation of knowledge: collection of materials of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference]*. (m. Cherkasy, 30 travnia 2018 roku). Cherkaskyi natsionalnyi universytet imeni Bohdana Khmelnytskoho. Cherkasy, P. 67–72. (in Ukrainian)

4. Razumna, K. A. (2017). Vidtvorennia suspilno-politychnykh realii ukrainskoi suchasnosti v brytanskomu publitsystychnomu dyskursi. [Representation of the political realities of Ukrainian reality in British journalistic discourse]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Filolohiia*, 26(2), 119-121. (in Ukrainian)

5. Rebrii, O. V. (2012). *Suchasni kontseptsii tvorchosti u perekladi. [Current concepts of creativity in translation]*. Kharkiv: KhNU imeni V. N. Karazina. 376 s. (in Ukrainian)

ILLUSTRATIVE MATERIAL

6. *America's gerrymandering problem*. URL: https://time.com/7309565/americas-gerrymandering-problem-fix/?utm_source (address date 14.08.2025)

7. *Explaining the Green New Deal and Other Bold Proposals*. URL: https://twogreenleaves.org/policy-and-advocacy/green-new-deal-explained/#google_vignette (address date 25.07.2025)

8. *Statement on the Development of the 2025 National Defense Strategy*. URL: <https://www.war.gov/News/Releases/Release/article/4172735/statement-on-the-development-of-the-2025-national-defense-strategy> (address date 02.02.2025)

9. *Statements and Releases Archives*. URL: <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases> (address date 15.08.2025)

10. *Supreme Court decisions recap*. URL: <https://eu.usatoday.com/story/news/politics/2025/06/27/supreme-court-decisions-live-updates/84383394007/> (address date 27.06.2025)

11. *The case against the filibuster*. URL: <https://www.brennancenter.org/our-work/research-reports/case-against-filibuster> (address date 30.10.2020)

12. *The Climate and Nature Bill 2024-25*. URL: <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-10176/> (address date 07.02.2025)

13. *The White House is starting a new media policy that restricts wire services' access to the president*. URL: <https://www.ctvnews.ca/world/article/the-white-house-is-starting-a-new-media-policy-that-restricts-wire-services-access-to-the-president/> (address date 16.04.2025)

14. *US Congress Recently Introduced Bills*. URL: <https://www.ctvnews.ca/world/article/the-white-house-is-starting-a-new-media-policy-that-restricts-wire-services-access-to-the-president/> (address date 12.08.2025)

15. *What impact has Brexit had on the UK economy*. URL: <https://www.bbc.com/news/business-64450882> (address date 30.02.2023)

The article was received by the editors 23.09.2025

The article is recommended for printing 10.11.2025

Published 30.12.2025